

Finantsinspeksioon

Lp Jürgen Ligi
Rahandusministeerium
Suur-Ameerika 1
10122 TALLINN
info@rahandusministeerium.ee
Mirjam.Rannula@fin.ee

Teie 20.11.2024 nr 1.1-10.1/5153-1
Meie 18.12.2024 nr 5-8/6350-1

Krediiditeabe jagamise seaduse eelnõu

Rahandusministeerium (edaspidi ka *RM*) edastas 20.11.2024 Finantsinspeksioonile (edaspidi ka *FI*) arvamuse avaldamiseks krediiditeabe jagamise seaduse (edaspidi *KJS*) eelnõu (edaspidi *Eelnõu*). Käesolevaga esitame oma seisukohad Eelnõule. FI varasem aramus Eelnõu kohta oli edastatud RM-le 02.11.2024 ja 05.11.2024.

Järelevalve finantseerimine ja mõju FI-le

1. Eelnõu seletuskirja 80. leheküljel on kirjeldatud Eelnõu mõju ulatus FI-le. Isik, kes valitakse hanke käigus välja krediidiregistris pidama, peab edaspidi hakkama maksma nn iga-aastast ehk jooksvat järelevalvetasu (küll ei pea ta maksma erinevalt teistest finantsjärelevalve subjektidest tegevusloa menetlemise tasu). Seletuskirja kohaselt võib juhtuda, et täies ulatus kogu FI järelevalvekulu, mis läheb taolise ettevõtja üle järelevalve teostamisele, laekuvad summad siiski ei kata (siis tuleb see kulu katta muude subjektide poolt laekuvate tasude arvelt). Oleme ka varasemalt pööranud tähelepanu, et järelevalve finantseerimise lahenduseks ei saa olla olukord, kus teised järelevalvesubjektid maksavad kinni teatud järelevalvesubjekti üle teostatavat järelevalvet. Lisaks rõhutame, et Eelnõuga kaasneb FI halduskoormuse kasv ja täiendava inimressurssi kaasamise vajadus.

Teavevahetuse regulatsioon

2. Eelnõu § 43 lõikega 1 antakse registripidajale Eelnõus sätestatud nõuete täitmise üle järelevalve teostamise pädevus FI-le. Seletuskirja kohaselt krediiditeabe kui isikuandmete töötlemise õiguspärasuse üle teostab järelevalvet Andmekaitse Inspeksioon ning küberturvalisuse seadusest tulenevate nõuete täitmist kontrolli Riigi Infosüsteemi Amet. Tarbijakaebuste lahendamisel on pädevaks järelevalveasutuseks Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet. Palume kontrollida ja vajadusel täiendada Eelnõud selliselt, et siseriiklikult oleks tagatud teavevahetuse regulatsioon nimetatud asutuste vahel.

§ 7 Krediiditeaberegistris töödeldavad andmed

3. Eelnõu § 7 lõike 4 järgi kehtestab krediiditeaberegistrisse kantavate andmete täpsema koosseisu ja registri pidamise korra valdkonna eest vastutav minister määrusega. Seoses kavandatava määrusega toome välja järgmised tähelepanekud.

3.1. Krediidiliigid

Teeme ettepaneku krediidiliikide määramisel lähtuda Rahandusministri 19. detsembri 2015. a määruse nr 50 „Finantsinspeksioonile esitatavate krediidiandja või -vahendaja ning välisriigi krediidiandja või -vahendaja filiaali aruannete vormid, koostamise meetodika ja esitamise kord“ lisa 3 „Eestis väljastatud tarbijakrediitide käivate aruanne“ punktis 4.1. sätestatud krediidilepingu tüüpide identifikaatoritest, millele lisanduksid detailsema informatsiooni saamiseks õppelaen ja krediitkaart. Krediidiliikidena on asjakohane esitada küllaltki detailne nimekiri, mis annab krediidiandjale võimaluse saada selge ülevaade tarbija olemasolevatest kohustustest. Finantskohustuste hindamisel ei ole krediidiandja jaoks oluline vaid olemasoleva kohustuse suurus, vaid ka krediidiliik.

Krediidiliikide loetelus võiks olla kajastatud vähemalt järgmised krediidiliigid: elamukinnisvaraga seotud krediit, sõiduki liising, muu vara liising, vara ost järelmaksuga, öppelaen, krediitkaart, muu rahaline krediit.

3.2. Krediidi tagasimaksegraafiku tüübid

Seletuskirja kohaselt käsitatakse Eelnõus krediidi tagasimaksegraafiku tüüpidena võrdsete põhiosa tagasimaksetega graafikut ja annuiteetmaksetega graafikut. Teeme ettepaneku graafikute tüüpide nimekirja laiendada ja lähtuda graafikute tüüpide määramisel, näiteks, Eesti Panga presidendi 30.03.2021.a määruse nr 3 „Krediidiasutuse bilansi täiendava aruandluse kehtestamine“ lisas 15 (Kodumajapidamiste muude laenude ja liisingute aruanne) sätestatud laenugraafikute identifikaatoritest. Tagasimaksegraafiku tüüpidena võiks käsitada järgmiseid graafiku tüüpe: annuiteetmaksed, võrdsed põhiosamaksed, osaline amortisatsioon, ühekordne tagasimakse laenuperioodi lõpus, muud tagasimaksed.

3.3. Krediidi intressimäära tüüp

Seletuskirja kohaselt võib krediidi intressimäära tüüp olla kas fikseeritud või ujuv. Kuivõrd ujuv intressimäär on kõnekeelne väljend, siis palume eelistatult kasutada sõnastust fikseeritud või fikseerimata intressimäär.

§ 8 Krediiditeabe edastamine krediiditeaberegistrisse

4. Eelnõus on sätestatud, millal on kohustatud isikul kohustus andmeid registripidajale esitada, kuid ei tule selgelt välja, millal andmete esitamise kohustus lõppeb. Teeme ettepaneku reguleerida ka seda, millal kohustus krediidilepingu kohta andmeid esitada lõppeb.
5. Täiendavalt tuleks Eelnõu teksti täiendada, et sellest selguks, kui kaua päringu tegijatele krediidilepingu kohta andmeid kuvatakse peale lepingu lõppemist. Seda arvestades teeme ettepaneku lisada töödeldavate andmete hulka andmed lepingu lõppemise kohta. Registris võiks nähtuda lepingu lõppemisega seonduv informatsioon, näiteks: (I) lisades kohustusliku lahtrina lepingu staatuse väli, kust nähtuks, kas krediidileping on kehtiv, viivituses, lõppenud, võõrandatud; (II) lisades registrisse lepingu lõppemise väli, mis tuleks täita siis, kui leping lõppeb kohase tasumisega, misjärel süsteem ei näitaks enam päringu tegijale lepingu andmeid.

§ 9 Krediidilepingu sõlmimise piirangutega isikute nimekirja

6. Eelnõu § 9 lõike 3 kohaselt esitatakse avaldus nimekirja kandmiseks ja nimekirjast kustutamiseks registripidajale või krediidiandjale, kes edastab selle viivitamata registripidajale. Registripidaja on kohustatud viivitamata arvates avalduse saamisest kandma isiku nimekirja või ta sealt kustutama.

FI hinnangul tuleks loobuda võimalusest esitada avaldus nimekirja kandmiseks või sealt kustutamiseks krediidiandjale, kes selle registripidajale edasi saadab. Registripidaja on neutraalne kolmas osapool, kes ei ole laenu andmise portsessiga seotud, mistõttu on tagatud, et isikud reaalselt kantakse avalduse esitamise järgselt nimekirja. Sellega oleks välistatud krediidiandjate, kui huvitatud osapoolte, võimalus mõjutada tarbijaid avalduse esitamise küsimuses. Lubades laenukeelu nimekirja kandmise avaldusi käsitleda ainult neutraalsel ja sõltumatul registril, väheneb huvide konflikti oht, on tagatud erapooletus ja õiglus, tarbijaid on kaitstud võimaliku kuritarvitamise eest, tegemist on läbipaistvama süsteemiga.

§ 10 Krediiditeaberegistrist andmete avaldamine

7. Juhime tähelepanu, et Eelnõu §-s 10 ei ole sätestatud registripidaja õigust avaldada andmeid FI-le. Kui FI teostab järelevalvet registripidaja tegevuse üle, siis FI-le on kindlasti vajalik juurdepääs registri andmetele. Mõõname, et FI-l on õigus küsida teavet Eelnõu § 45 lõike 1 punkti 1 alusel registripidaja juhil ja töötajalt, kuid selguse mõttes ja arvestades seda, et krediiditeaberegister sisaldab hulgaliselt isikuandmeid, palume selgelt sätestada Eelnõu §-s 10 registripidaja õigus avaldada andmeid FI-le.

§ 15 Hinnakirja taotluse kooskõlastamisest keeldumine

8. Juhime tähelepanu, et Eelnõu § 15 lõike 1 punktis 1 sätestatud viide § 13 lõikele 2 ei pruugi õige olla, sest § 13 lõike 2 kohaselt kooskõlastab registripidaja enne tasude hinnakirja kehtestamist selle valdkonna eest vastutava ministriga.

§ 17 Olulist osalust omandavale isikule esitatavad nõuded

9. Palume muuta Eelnõu § 17 lõiget 1 nii nagu see on sätestatud teistes eriseadustes:

- (1) kes on laitmatu mainega ning kelle tegevus seoses omandamisega vastab registripidaja kindla ja usaldusväärse juhtimise põhimõtetele;
- (2) kes pärast osaluse omandamist või suurendamist valib, nimetab või määrab registripidaja juhiks üksnes sellise isiku, kes vastab käesoleva seaduse §-s 28 sätestatud nõuetele;
- (3) kelle finantsseisund on piisavalt tugev, et tagada registripidaja korrapärane ja usaldusväärne tegevus, ning juriidilise isiku puhul võimaldavad tema raamatupidamise aruanded nende olemasolu korral adekvaatselt hinnata tema finantsseisundit;
- (4) kes on võimeline tagama, et registripidaja on suuteline järgima käesolevas seaduses sätestatud usaldatavusnõudeid, juriidilise isiku puhul eelkõige nõuet, et konsolideerimisgrupil, mille osaks registripidaja saab, on olemas struktuur, mis võimaldab teostada tõhusat järelevalvet tema üle ning vahetada teavet ja teha koostööd pädevate järelevalveasutustega;
- (5) kelle suhtes ei ole põhjendatud kahtlust, et osaluse omandamine on seotud rahapesu või terrorismi rahastamisega või selle katsega või et olulise osaluse omandamine suurendab selliseid riske;
- (6) kelle suhtes ei kohaldata rahvusvahelist sanktsiooni rahvusvahelise sanktsiooni seaduse tähenduses.

10. Eelnõus on mõnedes olulist osalust puudutavates sätetes viited omandatava äriühingu (registripidaja) osanikele ja osadele, kuigi vastavalt eelnõu § 25 lõikele 1 võib registripidaja tegutseda üksnes aktsiaseltsina. Sellised viited on nt järgmistes Eelnõu sätetes: § 19 lõike 1 punkt 2, § 23 lõiked 3 ja 4 ning § 24 lõige 1.

§ 19 Osaluse omandamisest teavitamisel Finantsinspeksioonile esitatavad andmed

11. Eelnõu § 19 lõike 1 punktis 4 on lause esimeses pooles sätestatud osanikud, aktsionärid ja liikmed, kuid lause teises pooles osanikke enam mainitud ei ole: juriidilisest isikust omandaja osanike, aktsionäride või liikmete nimekiri ning andmed igale aktsionärile või liikmele kuuluvate aktsiate või osa suuruse kohta ja häälte arv.

12. Eelnõu § 19 lõige 1 punkt 18 paneb kohustuse esitada karistusregistri väljavõtte vaid välisriigi kodanikel. See kohustus peab olema kõigil, mitte ainult välisriigi kodanikel. Sellest tulenevalt teeme ettepaneku muuta Eelnõu § 19 lõike 1 punktide 3 ja 6 sõnastust järgmiselt:

„3) füüsilisest isikust omandaja elulookirjeldus, mis sisaldab omandaja nime, elukohta, senist haridus-, töö- ja teenistuskäiku ning isikukoodi või selle puudumise korral sünniaega ja -kohta, samuti isiku usaldusväärset, kogemusi, kompetentsust ja laitmatut mainet kinnitavad dokumendid ning väljavõtte karistusregistrist, sealjuures ei või väljavõtte olla vanem kui kolm kuud;

6) andmed juriidilisest isikust omandaja juhtorganite liikmete kohta, mis sisaldavad neist igaühe ees- ja perekonnanime, isikukoodi või selle puudumise korral sünniaega ja -kohta ning senist haridus-, töö- ja teenistuskäiku, samuti nende isikute usaldusväärset, kogemusi, kompetentsust ja laitmatut mainet kinnitavad dokumendid ning väljavõtte karistusregistrist, sealjuures ei või väljavõtte olla vanem kui kolm kuud;“

Muudatusest tulenevalt teeme ettepaneku muuta Eelnõu § 19 lõike 1 punkti 18 eraldi lõikeks.

§ 28 Nõuded juhtide valimisele ja määramisele

13. Teeme ettepaneku kasutada Eelnõu § 28 lõikes 1 sellist sõnade järjestust: „(1) Registripidaja juhatuse või nõukogu liikmeks.../...“.

§ 30 Finantsinspeksiooni teavitamine juhtidest, siseaudiitorist ja audiitorettevõtjast

14. Teeme ettepaneku muuta Eelnõu § 30 lõike 1 punkti 1 sõnastust järgmiselt:

„1) ees- ja perekonnanimi, nime muutmise korral varasem nimi ning selle muutmise kuupäev ja põhjus, isikukood või selle puudumise korral sünniaeg, kodakondsus, elukoht, kontaktandmed, haridustee kirjeldus, töö- ja ametikohtade täielik loetelu, andmed ametiaja ja -koha kohta ning juhatuse liikme puhul tema vastutusvaldkonna kirjeldus, samuti tema mainet ja usaldusväärset ning käesoleva seaduse nõuetele

vastavust kinnitavad dokumendid ning väljavõtte karistusregistrist, sealjuures ei või väljavõtte olla vanem kui kolm kuud;“

Analoogselt Eelnõu §-le 18 palume lisada lõige välisriigi kodaniku karistusregistri väljavõtte kohta.

15. Teeme ettepaneku kasutada Eelnõu § 30 lõike 1 punktis 3 järgmist sõnade järjestust: „3) andmed võimalike huvide konfliktide /.../.“
16. Palume muuta Eelnõu § 30 lõike 5 sõnastust järgmiselt: „(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmed esitatakse Finantsinspeksiooni kinnitatud vormil. Finantsinspeksioon võib nõuda lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule täiendavat teavet.“ Selgitame, et juhtide osas tuleb esitada andmed kohasel vormil, siseaudiitorite ja audiitorite osas tehakse vaid teavitus ja lisatakse sellele nõutavad andmed (eraldi vormi ei ole).

§ 37 Aruanded ja nende esitamine Finantsinspeksioonile

17. Eelnõu § 37 lõigete 3–6 kohta puuduvad seletuskirjas selgitused.

§ 39 Audiitorkontroll

18. Seletuskirjas on Eelnõu § 39 lõike 2 kohaselt sätestatud, et sätestatakse nõue, mille kohaselt võib registripidaja audiitorettevõtjaks nimetada vaid audiitortegevuse seaduse § 7 lõikes 2 nimetatud isiku, kellel peavad olema piisavad teadmised ja kogemused. Seletuskirja mõte ei väljendu Eelnõu praeguses sõnastuses, sellest tulenevalt teeme ettepaneku muuta Eelnõu § 39 lõiget 2 järgmiselt: „(2) Registripidaja audiitorettevõtjaks võib nimetada audiitortegevuse seaduse § 7 lõikes 2 nimetatud isiku, kellel peavad olema piisavad teadmised ja kogemused.“ Näiteks, ka MEARS § 85 lõike 1 kohaselt võib audiitoriks nimetada makseasutuse või e-raha asutuse auditeerimiseks piisavate teadmiste ja kogemustega usaldusväärse isiku.

6. jagu §-d 41-42 Ümberkujundamine, ühinemine, jagunemine, lõpetamine ja pankrot

19. Pöörame tähelepanu, et Eelnõu 6. jagu ei reguleeri registripidaja lõpetamist, kuid lõpetamine on jao nimetuses kajastatud. Kui registripidaja lõpetamine ei ole Eelnõu tasandil reguleeritud, siis tuleb see reguleerida registripidajaga sõlmitavas halduslepingus, et see võib toimuda üksnes RM-i loal.

§ 45 Finantsinspeksiooni õigused teabe saamisel

20. Palume lisada Eelnõu § 45 lõikesse 1 FI õigus nõuda aruandeid, tasuta teavet, dokumente ning suulisi või kirjalikke selgitusi järelevalve teostamisel tähtsust omavate asjaolude kohta riigiasutuselt ja kohaliku omavalitsuse üksuse ametiasutuselt sarnaselt teistele finantsvaldkonda reguleerivatele eriseadustele. Samuti palume täiendada Eelnõu § 45 lõike 3 punkti 3 selliselt, et lisaks aktsionärile on FI-l õigus saada teavet ka olulist osalust omavalt isikult

Palume kaaluda ka alternatiivi ja sätestada FI õigust sarnaselt VPTS § 230³ lõikele 1 järgmiselt: „(1) *Finantsinspeksioonil on järelevalve teostamiseks õigus saada tasuta teavet, dokumente ja selgitusi füüsiliselt ja juriidiliselt isikult, samuti valitsusasutustest ja järelevalveorganitest ning riigi ja kohaliku omavalitsuse andmekogudest.*“

§-d 52-53 Vastutus

21. Palume üle vaadata Eelnõu § 52 lõikes 1 ja § 53 lõikes 1 sätestatud füüsilise isiku vastutust. Eelnõuga pakutud sõnastuse puhul võib olla praktikas välistatud füüsilise isiku karistamine, kuna vastava rikkumise saab toime panna üksnes registripidaja (juriidiline isik), ehk tekib erisubjektsuse problemaatika. Olukorras, kus füüsiline isik ei vasta süüteokoosseisu erisubjekti tunnustele, ei saa tema tegu olla ka koosseisupärane (vt nt RK 4-17-3766, p 16). Seega palume kaaluda sõnastuse muutmist.

§ 57 Registripidaja tsiviilvastutus

22. Eelnõu § 57 lõigete 2 ja 3 kohaselt on registripidajal kohustus tema tegevusest tulenev vastutus kindlustada, mis peab kehtima terve registriteenuse osutamise kestel ning kindlustusleping tuleb esitada RM-le ja FI-le 10 päeva pärast selle sõlmimist.

Palume selguse huvides täpsustada, kas eelnev tähendab, et vastutuskindlustusleping tuleb esitada RM-le ja FI-le hiljemalt 10 päeva pärast registripidajaga halduslepingu sõlmimist.

Täiendavalt palume selgitada vastuskindlustuslepingu sõlmimata või esitamata jätmise tagajärgi. Kas on õige eeldada, et tagajärjeks on Eelnõu § 54 kohaldamine, või kuuluvad siin rakendamisele muud meetmed?

§ 63 Seaduse jõustumine

23. Juhime tähelepanu, et Eelnõu § 63 lõike 2 alusel jõustuvad Eelnõu §-d 60 – 62 2028. aasta 1. märtsil. Sama paragrahvi seletuskirjas toodu kohaselt: „Lõikes 2 sätestatakse, et KAS ja VÕS muudatused (vastavalt eelnõu §-d 61 ja 62) jõustuvad 01.03.2028.“

Eelnõu teksti kohaselt jõustuvad nii KAVS, KAS kui ka VÕS muudatused 01.03.2028, kuid seletuskirja kohaselt jõustuvad KAVS sätted varem ehk 01.01.2028. Palume ebakõla eemaldada.

Eelnõu seletuskiri „Seaduse mõjud“ kavandatav meede nr 2

24. Seletuskirja lk 75 kohaselt „hoiu-laenuühistud ei kuulu Finantsinspeksiooni järelevalve alla krediidiandjatena“. Märkime, et selline sõnastus võib olla eksitav, kuna jääb mulje justkui hoiu-laenuühistud ei kuulu Finantsinspeksiooni järelevalve alla üksnes krediidiandjatena, st muus osas kuuluksid.
25. Seletuskirja lk-l 76 on viidatud erandi alusel tegutsevatele krediidiandjatele kui liisingfirmadele. Märkime, et erandi alusel tegutsevad krediidiandjad ei paku kõik liisingulepinguid, mistõttu palume see võimalusel ümber sõnastada, nt „krediidiasutustega seotud krediidiandjad“ või „KAVS § 2 lõike 8 erandi alusel tegutsevad krediidiandjad“.

Eelnõu seletuskiri „Seaduse mõjud“ kavandatav meede nr 3

26. Palume kaaluda eemaldama otseste positiivsete mõjude alt mõjuna „Eraelu puutumatus riive võib laenu andmise protsessis väheneda“. Krediiditeabe register on lähtepunktiks andmete kontrollimisel, kuid krediidiandjad on siiski kohustatud kontrollima tarbija rahaliste kohustuste täielikku ulatust, et tarbijad suudaksid tulevasi tagasimakseid hallata. See kohustus ei hõlma ainult finantskohustusi vaid ka sissetulekute, majapidamiskulude ja muude oluliste asjaolude kontrollimist, mis võib mõjutada tarbija suutlikkust laen tagasi maksta. Sellist teavet ei kajastata krediiditeabe registris. Krediidiandjal säilib kohustus teha mõistlikke pingutusi, et kontrollida tarbija esitatud teavet, tuginedes mh tarbija arvelduskonto väljavõttele.

Kuigi krediiditeabe register annab olulisi ja kasulikke andmeid krediidiandjale tarbija krediidiivõimelisuse hindamiseks ei kao krediidiandja kohustus kontrollida tarbija täielikku majanduslikku olukorda, sh arvelduskonto väljavõttelt, mistõttu eraelu puutumatus riive ei pruugi ei väheneda.

27. Kaudsemate positiivsete mõjude all on sätestatud, et „/.../ riskid on krediidipakkujate jaoks väiksemad ja võrdsed tingimused info saamiseks kõikidele krediidipakkujatele suurendavad konkurentsi ning seeläbi võiksid alaneda ka tarbijakrediidi intressimäärad (krediidi kulukuse määrad).“ Teeme ettepaneku sulgudes olevat teksti muuta lisades sinna tekstiosa „sealhulgas“, kuivõrd praegusel juhul on intressimäär võrdsustatud krediidi kulukuse määraga.

Eelnõu seletuskiri „Seaduse mõjud“ kavandatav meede nr 4

28. Seletuskirja lk 79 kohaselt on üks järelevalve teostamise vajadus järgmine: registripidaja sisulise funktsionaalsuse tagamine. Järelevalve kontrollib, et registriteenuse kasutajad (krediidiandjad), kellel on kohustus registrit kasutada (andmeid edastada ja pärida), oleksid sellega liidestunud, toimuks õigeaegne korrektsete andmete esitamine ja andmete kasutamine krediidiotsuste tegemisel.

Võttes arvesse, et FI ülesanded registriteenuse kasutajate (krediidiandjate) osas piirduvad KAS-st ning KAVS-st tulenevaga, on eelnevalt seletuskirja viidatud tekst eksitav. Märgime, et FI ei teosta järelevalvet hoiu-laenuühistu seadusest tuleneva üle, mistõttu ei ole FI-l võimalik kontrollida hoiu-laenuühistute liidestumist, andmete esitamist ega kasutamist. Palume eelnevalt väljatoodud tekstiosa muuta selliselt, et sellest ei jääks muljet justkui FI kontrolliks kõikide registriteenuse kasutajate tegevust andmete esitamisel ja pärimisel.

Muud tähelepanekud

29. Teeme ettepanku kaaluda rahandusministri määrusega miinimumnõuete kehtestamist krediidi põhiosa ja intressimakse ja tarbija sissetuleku suhtele.

Tulenevalt KVAS § 49 lõikest 8 võib miinimumnõuded krediidisumma ja krediidi tagatisvara suhtele ning krediidi põhiosa ja intressimakse ja tarbija sissetuleku suhtele kehtestada valdkonna eest vastutav minister määrusega. Käesoleval hetkel ei ole rahandusministri määrusega miinimumnõudeid suhtarvudele kehtestatud. Krediidi põhiosa ja intressimakse ja tarbija sissetuleku suhtele miinimumnõuete kehtestamine ja nende jälgimine on vastutustundliku laenamise põhimõtte rakendamise ja krediidi väljastamise seisukohast relevantne.

FI on 2021. aastal teinud RM-le ettepaneku vastavalt KAVS § 49 lõikes 8 toodule miinimumnõuded kehtestada. Oleme endiselt arvamusel, et krediidiandjatele miinimumnõuete kehtestamine ja suhtarvude ühtlustamine on oluline ja kasulik vahend tarbija vahetuks krediidivõimelisuse hindamisele lisandväärtuse andmiseks.

Krediidi põhiosa ja intressimakse ja tarbija sissetuleku suhtarvule miinimumnõuete kehtestamine on nii tarbijate kui ka krediidiandjate vaatest oluline, kuna see aitab hinnata tarbija finantsseisundit ja suutlikust krediit jätkusuutlikult tagasi maksta. Suhtarv mõõdab tarbija sissetuleku osakaalu, mis kulub finantskohustuste teenindamiseks. Madalam suhtarv tähendab, et tarbijal on muude kulude jaoks rohkem vabu vahendeid, mis omakorda vähendab tõenäosust, et tal tekib raskusi võetava kohustuse tagasimaksmisega. See näitab otseselt, kui suur osa tarbija sissetulekust juba kulub erinevate finantskohustuste täitmiseks ja aitab krediidiandjatel hinnata, kas tarbija suudab täiendavaid kohustusi võtta. Krediidiandjate jaoks on tegemist tõhusa viisiga riskide hindamiseks ja teadlike otsuste tegemiseks krediidi andmise ja nende tingimuste kohta. Tarbijate jaoks on see vahend, mis aitab kaasa tema finantsseisu säilimisele, hoides kohustusi sissetulekuga võrreldes hallatavates piirides. Lõppkokkuvõttes edendab see nii üksikisiku finantsseisundit kui ka laiemat majanduslikku stabiilsust, vältides liigset võlgnevust ja maksejõuetuse riske.

Kuigi suhtarvu kehtestamine on oluline, keskendub see tarbija krediidivõimelisuse ühele aspektile - võimele tasuda igakuiseid kohustusi sissetuleku arvelt. Teised tegurid, nagu varasemate kohustuste täitmine, majapidamiskulud, tagatised ja muud sellised näitajad tuleb endiselt arvesse võtta, et teha kõikehõlmav ja seaduse nõudeid arvestav krediidiotsus. Seda arvestades ei tohi miinimumnõuete kehtestamine kaasa tuua kehtivate nõuete, normide ega näitajate asendamist või tühistamist. Vastutustundliku laenamise põhimõtte täitmine ja krediidivõimelisuse hindamine eeldab terviklikku ülevaadet tarbija kohta, mis võiks mõjutada tema võimet tasuda võetavat kohustust.

30. Palume lisada Eelnõusse registripidajale üldine kohustus teavitada FI-d (RM-i) kõigist tema tegevust puudutavatest olulistest asjaoludest ja muudatustest.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Siim Tammer

juhatuse liige

Kristina Zorin

Kristina.Zorin@fi.ee